

Dossier «El català al món digital»: una visió polièdrica d'una realitat inquietant

Tot i que en el pla teòric el nou món digital no presenta barreres per a les llengües, les economies d'escala conviden a retallar despeses per augmentar beneficis. En aquest context..., quin futur li espera, al català? | Nou dossier de Pensem

Ernest Pérez-Mas, CEO de l'operadora de telecomunicacions Parlem Telecom. | Parlem Telecom.

Article introductori al dossier «El català al món digital»

"Una llengua que perd el tren de la digitalització està condemnada a l'extinció". La cruesa d'aquesta afirmació, que apareix a l'article de la professora de Lingüística Computacional Mireia Farrús, posa de manifest l'enorme **repte al qual ens enfrontem els propers anys tots els catalanoparlants** i tots els que defensem la preservació de la diversitat lingüística. Un repte que ens afecta particularment si formem part d'un sector tecnològic i/o lingüístic perquè ens sentim plenament implicats en la tasca de situar el català al lloc que es mereix en un mercat cada cop més global, on sovint s'ofereixen productes i serveis tecnològics només en les llengües dominants amb l'excusa econòmica d'arribar al màxim número de clients amb la menor despesa possible. En el dossier 'El català al món digital' que podreu llegir durant aquest mes de juny a **Pensem** no trobareu opinions esbiaixades ni proclames vagues, ni tampoc laments victimistes sobre l'estat de la nostra llengua, sinó articles elaborats des del rigor científic i des del coneixement en primera persona de múltiples àmbits que expliquen la situació difícil que experimenta el català digital.

No es tracta tampoc de ser pessimistes, ja que la comunitat catalanoparlant és més forta que la de moltes altres llengües minoritàries i ha assolit ja fites històriques a Internet que no es poden menystenir, entre les quals els participants citen exemples tan meritoris com el domini.cat, la Viquipèdia o Softcatalà. Però tampoc **no podem ser il·lusos**. Si ens quedem quietes i no actuem en un sector tecnològic que es troba en constant transformació, la possibilitat que el català i altres idiomes minoritaris esdevinguin irrellevants en entorns digitals és molt alta.

En la seva reflexió, la investigadora Marta Villegas, que treballa al Barcelona Supercomputing Center i forma part del projecte AINA de la Generalitat de Catalunya, ho exposa amb claredat a partir de les dades d'un informe de referència internacional: una vintena de llengües europees, entre les que hi ha el català, necessiten urgentment suport tecnològic per aconseguir presència estable al món digital. Per tant, **cal lluitar per garantir el dret a viure en la nostra llengua** no només als carrers, els comerços, les aules, les administracions o els jutjats, sinó també quan naveguem per Internet, quan parlem amb un assistent de veu, quan interactuem a les xarxes socials, quan fem servir una *App* o quan gaudim de continguts d'oci a les plataformes d'*streaming*. Ens hi juguem molt més del que sembla.

Tots els especialistes que participen al dossier responen a cinc preguntes de present i futur que són, en realitat, **una invitació a la reflexió profunda sobre la nostra llengua**. En els seus textos no només diagnostiquen els punts forts i febles del català digital, sinó que ofereixen propostes molt concretes, possibles solucions aplicables davant d'una situació d'enorme complexitat. Més enllà de **Mireia Farrús** i **Marta Villegas**, el dossier es complementarà també amb les aportacions de veus tan diverses com les de **Maite Melero** (BCN Supercomputing Center); **Marta Ruiz Costa-Jussà** (UPC); els lingüistes **Marina Massaguer**, **Avel·lí Flors-Mas** i **F. Xavier Vila**; **Baybars Külebi** (Col·lectivaT); **Joan Manel López** (NTTD Company); **Noé Casas** (UPC) i la periodista tecnològica **Mariola Dinarès**.

Una estratègia a mig i llarg termini

En aquest sentit, es fa palès en la majoria de respostes que aconseguir que el català sigui un idioma d'ús normalitzat en entorns tecnològics **no serà possible sense la participació de múltiples actors que treballin amb un objectiu comú**. Des de les institucions públiques fins a les petites i mitjanes empreses. Des dels usuaris que parlen català fins als lingüistes. Des de les associacions que defensen la llengua fins a les multinacionals que es resisteixen a emprar-la. Des dels creadors de continguts a les xarxes socials fins als mitjans de comunicació tradicionals. Des dels programadors informàtics fins als activistes. La conscienciació de tots els implicats és fonamental perquè cadascuna de les accions individuals i col·lectives ajudi a fer prosperar la llengua. En qualsevol cas, moltes de les contribucions defensen que, sense un lideratge polític amb una estratègia clara a mig i llarg termini, no ens en sortirem. Perquè cal preservar el nostre talent i cal fer inversions econòmiques fortes que facin factible transformar una realitat tecnològica que es regeix únicament per la llei del mercat, on s'imposa la lògica "un estat, una sola llengua".

No m'agradaria acomiadar-me sense posar en valor que els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides reconeixen la necessitat de preservar el patrimoni que suposen les llengües minoritàries i que, en aquest sentit, el Parlament Europeu ha votat clarament a favor d'aconseguir la plena igualtat lingüística digital a Europa durant aquesta dècada que acabem de començar. **Les nostres aspiracions com a catalanoparlants no són, per tant, una excentricitat o una ocurrència**, sinó una aspiració col·lectiva compartida per milions de ciutadans.

Confiem en què aquest dossier ajudi a trobar solucions a qui correspongui i que, de cara al 2030, els *xatbots*, els assistents de veu, els traductors automàtics i la infinitat d'aparells tecnològics que cada cop formen més part de les nostres vides puguin parlar-nos en català. **Perquè la nostra llengua no només ha de tenir present, sinó, sobretot, futur.**

Articles del dossier:

[noticiadiariambautor]93/234[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/233[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/229[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/232[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/226[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/231[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/230[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/227[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/223[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/224[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/222[/noticiadiariambautor]
[noticiadiariambautor]93/225[/noticiadiariambautor]